

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Concilium Aurelianense secundum congregatum fuit jußu Regem.
Explicatur immutatio quæ in sequentibus Conciliis accidit circa jura regia.
Prima omnium Synodus Arvernensis imminuere cœpit regiam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

referri potest earum quæ pendebant à metropolitibus (suprà memoratis) fuisse ex Hispaniis, è *Palentio* nimirum, sive *Palentia*, quæ civitas erat episcopalis in provincia Carthaginensi; qui cum fortè *Tolosa* degeret in comitatu *Alarici*, Synodo *Agathensi* potuit interesse.

Synodus *Epaonensis*, itémque *Lugdunensis*, habitæ fuerunt anno *DXXVII*, ab Episcopis regni *Burgundionum*, quibus nulli regni *Francorum* Episcopi adfuerunt.

II. Quod attinet ad Episcopos qui *Francorum* dominationi parebant, prima eorum synodus fuit *Aurelianensis* prima; quæ ex præcepto *Clodovei* Regis habitata est, post excisum regnum *Vvisigothorum* adjectasque imperio *Francico* quatuor metropoles ex iis quas *Alaricus* obtinebat, *Turonensem* videlicet, *Bituricensem*, *Burdgalensem*, & *Elusanam* sive *Novempopulanam*. At *Narbonensis*, excepta civitate *Tolosana*, remansit sub ditione *Regum Gothorum* in Hispania; *Arelatenfis* verò, *Theodorico* Regi *Italiae* cessit. Consideranda autem est in primis diligenter auctoritas hujus Concilij, quod paulò post habitum est quam *Clodoveus* Christianam religionem suscepisset, quoniam ad illius formam cetera *Galliae* Concilia celebrata sunt, tam in prima *Regum* nostrorum dynastia, quam in secunda.

Igitur Concilium habitum fuit anno *DXXI*, in civitate *Aurelianensi* ab Episcopis provinciarum *Galliae* quæ Regi *Clodoveo* parebant. Nam præter *Metropolitanum Turonensem*, *Bituricensem*, *Burdgalensem*, & *Elusanum*, ac quamplurimos Episcopos earum provinciarum quæ recens imperio *Clodovei* adjectæ erant, convenere etiam *Metropolitanus Rothomagensis* & quamplurimi Episcopi provinciarum *Senonensis* & *Remensis*. *Treverensis* tamen, *Moguntinus*, & *Coloniensis* non adfuerunt; nisi fortassis hac in parte laborent subscriptiones Episcoporum.

III. Quoniam verò conventus ille coactus erat ex septem provinciis, ideoque extraordinarius erat, necessarium fuit ut à Rege convocaretur. Atque id eò magis obtinere debuit quòd nullus *Exarchus* aut primus *Metropolitanus* esset in regno; cum *Arelatenfis*, cui ea sollicitudo olim delegata fuerat ab *Hilario* Papa, *Regum Italiae* dominationi subjectus esset; qui angulum illum *Galliae* in regno *Italiae* annuerant, velut provinciam particularem, ita ut *Gallia* provincia diceretur, quemadmodum apud *Gothos* *Hispanos* provincia *Narbonensis* vocabatur *provincia Gallia*.

Tom. II.

Sanè præfatio Concilij *Aurelianensis* docet illud à *Clodoveo* Rege convocatum esse, quod in primis quærebamus.

IV. Post obitum *Clodovei*, regnum ejus divisum est in tetrarchias, ita tamen ut unusquisque liberorum ejus retinuerit nomen Regis *Francorum*. Portiones autem eorum distinguebantur ex nomine Regis, exempli causa regnum *Childeberti*, vel *Clotary*; ut patet ex epistolis à *Vigilio* Papa scriptis ad Episcopos sub regno *Childeberti* Regis per *Gallias* constitutos. *Vetus Chronicon Marij*, uniuscujusque portionis tractum *Marcham* nuncupat, ut *Marcham Childeberti*. Id verò sorte nominat Concilium *Arvernense* habitum anno *DXXXVII*, in epistola ad *Regem Theodebertum* scripta; qua eum Episcopi rogant ne Clerici aut laici qui sub unius *Regum* imperio habitant, facultates amittant quæ ipsis competunt in sorte alterius Regis: *Ne dum unius Regis quisque potestati ac dominio subiacet, in alterius sorte partem amitteret facultatem*.

V. Quoniam verò quilibet *Regum* jura regni sui conservare studebat, hinc factum est ut Concilia quæ tunc temporis habitata sunt, diversè composita sint. Quippe interdum ad ea conveniebant Episcopi ex provinciis omnium regnorum. Verùm id ex *Regum* consensu fiebat; quemadmodum Synodus *Sardicenis*, quæ ex Episcopis *Orientis* & *Occidentis* constabat, convocata fuit literis *Imperatorum Constantij* & *Constantis*, qui fratres erant. Aliquando verò Concilia ex iis tantum Episcopis constabant qui in ejus Regis imperio habitabant à quo evocabantur. cujusmodi sunt omnia ferè Concilia *Gallicana*. Ad hoc autem ut ea rata essent, necessarium non erat ut eis Episcopi ex omnibus *Galliae* provinciis interessent. Nam canon primus Concilij tertij *Aurelianensis*, quo rejiciuntur excusationes Episcoporum qui eo prætextu absunt à synodo quòd in alterius Principis sorte seu divisione consistant, intelligendus est de synodo uniuscujusque *Metropolitani*, id est, provinciali, non autem de Synodo *nationali*, ut constat ex verbis canonis.

VI. Concilium *Aurelianense* secundum congregatum fuit jussu *Childeberti* ejusque fratrum anno *DXXXIII*, quemadmodum synodus ipsa fatetur in præfatione: *Cum ex præceptione gloriosissimorum Regum in Aurelianensem urbem, de observatione legis catholice tractaturi, Deo auxiliante convenissemus*. Vnde patet patres illius synodi agnoscere inesse Regi auctoritatem pro convocazione synodi. At sequentia Concilia eam

Hh

Concil. Aurelian. tertij can. i. Qui tamen & hanc excusationem sibi novimus esse sublatam, si absentiam suam ditione sortis creditur excusandum.

infringere tentarunt, ut suam conservarent integriorem, tributaria videlicet Regi simplicem consensum, Episcopis verò jus conveniendi. Verùm ea præsumptio repressa est quoties potestate sua uti Reges voluerunt, quam legitimam esse agnovit Gregorius magnus.

Anno DXXXV. habita fuit Synodus Arvernensis eorum Episcoporum qui in regno Theodeberti erant, in regno scilicet Austrasiorum, veluti Treverensis, Agrippinensis, Metensis, Viridunensis, & aliquot Episcoporum regni Burgundionum, quod abolitum anno DXXXIII. inter Reges Francorum fuerat divisum. Synodus illa Arvernensis, prima omnium immouere cepit regiam auctoritatem. Tantum enim abest ut se coactam fateatur jussu Principis, quemadmodum à duabus synodis superioribus pronuntiatum fuerat, ut etiam dicant Episcopi se congregatos fuisse à Spiritu sancto, cum consensu Regis Theodeberti, multum videlicet recedentes à consuetudine Conciliorum generalium, quorum patres profitebantur se literis Imperatorum congregatos fuisse in nomine Spiritus sancti, non autem à Spiritu sancto. *Cum in nomine Domini*, inquit Concilium Arvernense in præfatione, *congregante sancto Spiritu, consentiente Domino nostro gloriosissimo piissimoque Rege Theodeberto, in Arverna urbe sancta synodus convenisset.* At Episcopi Concilij tertij Aurelianensis robustius deprimunt auctoritatem regiam. Nullam enim mentionem faciunt consensus regij pro congregandis Sacerdotibus; sicut nec Aurelianense quartum habitum anno quingentesimo quadragesimo primo, nec Parisiense tertium anno quingentesimo quinquagesimo septimo, neque demum Lugdunenense secundum anno quingentesimo sexagesimo septimo; tametsi Gregorius Turonensis in libro v. hist. cap. xx. scribat illud fuisse coactum jussu Regis Guntchramni: *Congregari synodum ad urbem Lugdunensem jussit.*

VII. Concilium Parisiense secundum, itémque Turonense secundum, iis verbis utuntur quæ jura quidem Regum non omnino dissimulant, sed ita enervant atque imminuunt ut ni aliunde ratio suppeteret ea restituendi, dimidium regie auctoritatis periclitari videatur. Nam licet Concilium Aurelianense quintum habitum anno DXLIX. intra temperamenti cujusdam cancellos se contineat, dum ait, *Clementissimus Princeps, triumphorum titulis invictissimus, Dominus Childebertus Rex, pro amore sacra fidei & statu religionis, in Aurelianensi urbe congregavit in unum Domini Sacerdotes, syno-*

das tamen Parisienses secunda habita anno DLV. quæ fuerint in ea convocanda partes Principis, frigidè admodum explicat, his verbis: *Cum in urbem Parisius ad invitationem Domini Regis gloriosissimi Childeberti venissemus.* Synodus verò Turonensis secunda habita anno DLXVII. nihil heic spectat præter conniventiam consensumque Principis: *Quapropter Christo auspice in Turonica civitate, Concilio concordante, juxta conniventiam gloriosissimi Domini Childeberti Regis ammentis, coadunati.* Sed Episcopi illi multam de se suspicionem injiciunt in hac causa. Quippe apertius animi sui sensa exprimentes, non quidem ratione habita Principis tunc regnantis, sed Clodovei primi, qui diù antè mortuus erat, cuiusque res gestæ ceteris Principibus exemplo esse debent, non dubitant scribere in canone xxxi. illum supplicasse Episcopis ut ad Synodum Aurelianensem convenirent. Et tamen epistola synodica illius synodi contrarium evincit, cum in ea patres ingenuè fateantur se jussu Clodovei fuisse congregatos in urbe Aurelianensi.

VIII. At Concilium Matisconense primum, & secundum, itémque Valentinum secundum, Parisiense quintum, & Cabilonense iis verbis usa sunt quæ Regum auctoritati respondent; penes quos est jus non solum invitandi Episcopos ad synodum, aut eorum congregationi consentiendi, sed etiam eam jubendi & imperandi. Episcopi Concilij Matisconensis primi, quod habitum est anno quingentesimo octavesimo primo, fateantur se congregatos esse *ex evocatione gloriosissimi Domini Gunthramni.* Qui loquendi modus explicat jus & potestatem ejus qui per literas suas convocat synodum. Sanè jus quod Metropolitano competit convocandi Concilij Episcoporum suæ provinciæ, eo vocabulo explicatur in Concilio Aurelianensi tertio, can. i. *Ad suam civitatem suos evocet fratres.* Tractus est autem hic loquendi modus ex capite quadragesimo decretorum Papæ Leonis, qui ad Episcopum Thessalonicensis Illyrici Exarchum ita scribit: *In evocandis autem à te Episcopis moderatissimum esse te volumus.* Quare cum synodus Matisconensis fateatur se congregatam esse *ex evocatione Regis Gunthramni*, prorsus manifestum est eam in unam conspirare sententiam cum Episcopis synodi Valentine secundæ habitæ anno quingentesimo octavesimo quarto, qui scribunt mediocritatem suam in urbe Valentina convenisse *juxta imperium gloriosissimi Gunthramni Regis.*

IX. Magni momenti est secunda synodus